

НАТАЛЯ ІЛЛІВНА ЧОРНА

За тиждень до нового 2004 року після тяжкої і тривалої хвороби відійшла у вічність Наталя Іллівна Чорна — літературознавець і критик, колишній старший науковий співробітник Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка Національної академії наук України. Понад тридцять років її науково-дослідницька діяльність була пов'язана з Інститутом літератури, куди вона була прийнята на роботу по закінченню Київського університету ім. Тараса Шевченка і де закінчила аспірантуру, захистила кандидатську дисертацію й сформувалася як солідний науковець. Від самого початку наукової та літературно-критичної діяльності творчі зацікавлення Н.І.Чорної були зосереджені на вивченні літературного процесу 60 — поч. 90-х років ХХ століття, надзвичайно складного і суперечливого періоду в житті колишнього радянського суспільства. Уже в своїй

першій монографії “В мире мечты и предвидения: Научная фантастика, её проблемы и художественные возможности” (1972) Н.І.Чорна виявила себе ерудованим знавцем світової літератури й тонким аналітиком тогочасного літературного процесу. У цій монографії накреслено коло проблем, до яких дослідниця звертатиметься в своїх наступних книжках та статтях. Мотив моральної відповідальності за долю суспільства і навіть цивілізації становить стрижень дослідження в книжці “Ученый в современной советской прозе: Научный поиск и моральная ответственность” (1976). Важливі питання ідейно-творчих шукань у багатонаціональній літературі 60 — 70-х років минулого століття Н.І.Чорна розглядає в книжці “Реалистическая условность в современной советской прозе” (1979), де заакцентовано морально-філософський аспект екологічної проблеми в літературі. Гостро актуальні громадсько-політичні та морально-психологічні проблеми, що нуртували в письменстві напередодні колапсу радянської імперії, розглянуто в монографії “Позиция писателя и развитие романых форм” (1990).

Н.І.Чорна уважно стежила за творчими пошуками українських письменників-фантастів, зокрема молодих авторів; предметом її літературно-критичних зацікавлень була також творчість російських письменників в Україні. Вона була висококваліфікованим текстологом та редактором, брала участь у підготовці текстів окремих томів зібрання творів І.Нечуя-Левицького, І.Франка, М.Рильського та ін. В останні роки життя вона працювала науковим співробітником Музею-квартири П.Г.Тичини.

Світлий образ сумлінної і талановитої дослідниці, мудрої, доброзичливої та щиросердної людини назавжди залишиться в пам'яті її близьких, приятелів і колег, усіх, хто мав радість спілкуватися з цією чудовою людиною, що намагалася внести в життя більше добра, злагоди, любові.

НАРОДНИЙ ХУДОЖНИК УКРАЇНИ МИХАЙЛО БІЛАС (1924)

Народився 1 серпня 1924 р. в с. Креховичі (Івано-Франківщина), 1944 р. закінчив Дрогобицьку гімназію, 1953 р. — Львівське музичне училище по класу вокалу, 1959 р. — Львівський інститут декоративно-прикладного мистецтва (нині — Академія мистецтв) по відділу текстилю. Працював головним художником-модельєром у Львівському, Харківському та Київському будинках моделей.

Творчий доробок майстра — кілька сотень власноручно виконаних праць (гобеленів, аплікацій тощо) — експонувався на багатьох персональних виставках в Україні, Бельгії, Франції, Німеччині, Індії, Канаді, США, Югославії, країнах Балтії, Росії.

Чотири десятки художник, застосовуючи різні техніки ткацтва, творить неповторні гобелени, аплікації. 1992 р. був удостоєний почесного звання “Народний художник України” та персонального музею (директор — Олена Білас-Березова).

Від щирого серця редакція журналу бажає талановитому митцеві здоров'я — з роси і води, безмежних творчих сил. Будьмо!

В.Л.

Слово і Час. 2004. №3